

Vándorúton Közép-Amerikában (3. rész)

MAKLEIT LÁSZLÓ (szöveg és kép)

Costa Rica

San José, a Nemzeti Színház

Közép-amerikai kalandozásunk során a leghosszabb időt Costa Ricában töltöttük. A főváros, San José nem tartozik az ország fő látványosságai közé, a közlekedési csomópontot azonban nehéz lenne kihagyni, és talán nem is érdemes. A régi, patinás épületek száma nem nagy – a prospektusok a színházat és a főpostát emelik ki a nevezetességek közül –, a szűk utcák között azonban apró parkok bújnak meg. A kis tereken, az árnyas fák alatt számos szobor kapott helyet. A történelmi alakok mellett a meghökkentő kompozíciókat éppúgy megtaláljuk, mint a padon üldögélő John Lennont.

Costa Rica igazi értéke az őserdő. Bár az ország területének csak 40%-át borítja trópusi dzsungel, ebben az élővilág több mint ötszáz-ezer fajta található meg. Erdősültség tekintetében Costa Ricát még Európában is több ország múlja felül, mégis a Föld fajban leggazdagabb államai közé tartozik. Ennek kialakulásához a klimatikus tényezők mellett az is hozzájárult,

hogy az Észak- és Dél-Amerika között húzódó keskeny földhíd lehetővé tette a két kontinens között az élővilág keveredését.

A Poás-vulkán régiójában tett rövid kitérőt követően elsőként mi is a központi hegyvidék, a Cordillera Central északi lejtőjének erdősegeit céloztuk meg. A La Selva (Az Erdő) nevű biológiai állomást keresve véletlenül a Selva Verde (Zöld Erdő) nevű területre tévedtünk. A két

Selva Verde, golgotavirág

Selva Verde, nyílméregbéka

helyszínt légvonalban alig tíz kilométer választja el egymástól, mégis a dzsungel teljesen más arcát ismeri meg, aki mindkét „Erdőt” felkeresi. Sajnos a belépők elég borsosak, a Selva Verde régióban viszont ezért legalább gumicsizmát is kapunk.

A Sarapiquí-folyó függőhídján átkelve keskeny ösvényen találjuk magunkat, ahol fán pihenő lajhárok és leguánok mellett színes nyílméregbékákat és szorgos levélvágó hangyákat láthatunk. A nyílméregbékák színe általában piros vagy sárga – de kék és zöld fajok is léteznek –, mintázatuk pedig gyakran pöttyös vagy csíkos. Mindez figyelmeztetés a támadók felé: Vigyázz, mérgező vagyok! A kis állatok

La Selva, szürkefarkú trogon

a méreganyagot az elfogyasztott táplálékból nyerik, terráriumban, más táplálék mellett pompás színük ugyan megmarad, mérget azonban nem termelnek.

Az őserdő madarainak megfigyelésére a legalkalmasabb helyszín az Estación Biológica La Selva. A 15 négyzetkilométernyi dzsungelt magába foglaló kutatóállomáson keskeny, kövezett utak készültek, hogy a vizsgálóhelyeket kerékpárral is meg lehessen közelíteni, így gyorsítva az adatok begyűjtését. A helyszín tágasabb, mint a Selva Verde, nagyobb területet engedve a madarak megfigyelésének. A kutatóállomás néhány éve az ökoturizmus iránt érdeklődők számára is nyitva áll.

Apró állatokat a La Selvában is láthatunk, köztük természeteket. Eltérően az Afrikában megszokott, talajon álló természetvártól, a rovarok itt a magasban, a faágak elágazásánál alakítják ki lakhelyüket. A találékony betolakodóktól így sem menekülhetnek meg. Néhány madár – köztük a trogon – előszeretettel építi fészket a természetvár belsejébe. Egy madárpárt mi is megfigyeltünk, amint udvarlásuk helyszínének egy fészkelésre alkalmas természetvárat

La Selva, borzas sácutyúk

Poás régió, a La Paz-vízesés

Az Irazú-vulkán

Cartago romos bazilikája

választottak ki. Másnap nem messze a szállásunktól, egy természetjáró alján bepillantva, az üregben békésen szunyókáló denevéreket vettünk észre.

Az állomáson erdészeti tevékenység nem folyik, az utat azonban meg kell szabadítani a kidőlt fáktól. Egy hatalmas fatörzs esetén erre a legalkalmasabb módszer, ha egyszerűen elfűrészelik. A kettévágott fa a terület klímájáról fontos információval szolgál. Amennyiben a növekedés szakaszos – akár a tél és a nyár, akár a száraz és az esős évszak váltakozik, a met-

La Selva, pihenő leaguán

szeten évgyűrűk figyelhetők meg. Itt a trópusi dzsungel fáin az egyenletes növekedés miatt évgyűrűk nincsenek.

Az őserdő határán a helyi lakosság növény-termesztéssel is foglalkozik, egyik fontos termékük a kakaó. Utazásunk elején, El Salvadorban egy kávéüzemet látogattunk meg, ideje volt egy kakaófarm felkeresését is beiktatni a programba.

A tűzhányók Costa Rica térképéről sem hiányoznak. Útban az ország egykori fővárosa, Cartago felé mi is felmászunk az Irazú-vulkán peremére. Igazi mászásra persze ne gondoljunk, mert az észak-amerikai turisták által látogatott országban a nevezetes helyekre általában kiépített út vezet. A 3432 méteres Irazú az ország legmagasabb aktív vulkánja. A régi kráter már feltöltődött, alján vulkáni homokot látunk. A szomszédos kráterben zöldes színű tó vize csillog. Az út mentén az ásványokban gazdag vulkáni talajon buja vegetáció alakult ki.

A táj idilli, de mindez csak látszat. Az Irazú indián kifejezés, a spanyol telepesek a tűzhányót Kolosszusnak nevezték el. Igazi alvó óriás, a történelmi időkben legalább 23-szor lépett működésbe. Legutóbbi aktivitása 1963-ban kezdődött és két évig tartott. 1964-ben az egyik kitörés pillanatában Costa Ricában élő magyarok is túráztak a kráterben, egyikük már

nem tudott elmenekülni a röpködő izzó lávadarabok elől.

Az Újvilág hódítói számos olyan várost alapítottak, melyről később kiderült, hogy Damoklész – vagy inkább Vulcanus – kardja lebeg a fejük fölött. Közép-Amerikában jó példa erre Antigua Guatemala vagy León Viejo. És ide sorolhatjuk Costa Rica első fővárosát, Cartagot is.

A főtéren áll a város egyik nevezetessége, a romos bazilika. Egészen pontosan egy soha el nem készült templomról van szó. Befejezését többször megakasztották földrengések, végül az építmény belsejét parkosították, az új katedrális pedig kissé távolabb építették fel.

Cartago elhagyása után egy déli hegyvidék, a Cordillera Talamanca felé vettük az irányt. A köderdőben felmentünk két kis csúcsra, a Cerro Zacatales 3399 méteres és a Cerro Asunción 3396 méteres tetejére. Extrém erőfeszítésre itt sem volt szükség, ugyanis az országút 3000 méter fölötti magasságban vezet.

Az endemikus növények miatt azonban mégsem bántuk, hogy beiktattuk a programba a két könnyű csúcsot.

A köderdő területére eredetileg egy különleges madár, a kecál (más néven kvezál) miatt érkeztünk. Egy ornitológus barátomtól kapott információ alapján ebben a térségben van a legnagyobb esély, hogy megpillantsuk ezt a színpompás madarat. A kecál fontos szerepet játszott az indián kultúrában. A madár képe megtalálható Guatemala címerében és zászlajában, így hívják az ország pénznemét is.

A második legnagyobb város neve pedig Quetzaltenango, vagyis kecál lakhelye. De sem korábban, Guatemalában, sem most itt a köderdőben nem került elénk a nevezetes madár.

Egy közeli völgyben egymást érik az elegáns szálláshelyek, a vendégek részére pedig hajnali kecálnéző programokat szerveznek. Szerencsére találtunk egy kevésbé hivatkozott bungalót, a tulajdonos ráadásul elárulta, merre bujkálnak reggelente a nevezetes állatok, ahol túravezető nélkül is szemügyre vehetjük őket.

Az élénkzöld hátú, pirosasú madarak tényleg impozáns látványt nyújtanak, ugyanakkor végig eléggé szégyellősen, a lombok árnyékában rejtőztek, és alig hagyták lefotózni magukat.

A mozgalmas program végén ellátogattunk a Karib-tenger partjára. A feketék lakta vidék fejlesztése nem élvez prioritást, pedig mind a pihenést, mind az aktív kikapcsolódást keresők számára megfelelő helyszín lehetne. Számkra úgy tűnt, a Karib-tenger itteni szakasza mindenre alkalmas, csak búvárkodásra nem. Lehet, hogy nem volt szerencsénk, de végig olyan hullámokat fogtunk ki, ami a vízbe jutást is igen megnehezítette. Ledöntött a lábunkról, majd a partra vetett, mint egy fadarabot. Amikor végre elértük a korallzátonyt, leginkább arra kellett figyelni, nehogy valamelyik éles szirtnek csapódjunk.

Costa Ricában tehát természeti látnivalóknak nincs hiány. Milyen méreletet vonhatunk mindezeket túl az ország egészéről? Sajnos a turizmus élénkülésével nem járt együtt a közlekedési infrastruktúra fejlődése. A városokban nagyon keskenyek az utak, rengeteg az indokolatlan közlekedési lámpa, buszöböl szinte sehol sincs, az utcák mellett gyakran mély árok vagy magas padka húzódik. Az országutak

szintén keskenyek és úgy tűnik, a hosszú záróvonalak felfestése valami helyi művészeti irányzat lehet. Körforgalom sehol, de az útirány és az utak számának feltüntetéseivel sem gyakran találkozunk. A hidak a legtöbbször egyirányúak, ami kis forgalom esetén valóban takarékos megoldás lenne, itt azonban gyér forgalomról szó sincs. Meglepő, de a szűk, zsúfolt és hegyes-völgyes utakon gyakran látunk túrakerékpárosokat, még

a tűző déli napsütésben is. Az ország közbiztonsága viszont – ellentétben a térség északabbra fekvő államaival – jónak tartható. Itt nem kell fegyveres támadásra készülni, trükkös lopások azonban előfordulhatnak.

A fővárosba visszaérve sok feladatunk már nem volt. Leadtuk a bérelt autót és átültünk a rendkívül kényelmetlen, ámde monopolhelyzetben lévő Ticabus-ba. San José-től Panamavárosig 14 óráig tartó buszozás vár ránk.

(folytatjuk)

Lajhár egyik szállásunk mellett